

Horní Branná ponořená mezi dva hřebeny kopců, zelená střecha je sklad ekostatku.

PŘIJĎTE POBEJT POD HÁJEK DO BRANNÉ

U Řehořků Pod Hájkem Jedete-li odkudkoliv z vnitrozemí k Řehořkovým do Horní Branné a je-li vhodné počasí – vysoký tlak a byla chladná noc – tak vás čekají nádherné výhledy na krkonošské hřebeny. Z Horní Branné je z hřebínku nad vsí vidět krásně zejména Černá hora a do Vrchlabí je to jen skok přes hřeben s Hájkem a do hlavních středisek jen o chloupek dál. Proto si Řehořkovic „Biofarma Pod Hájkem“ přibrala ke svému sedlačení také ekoagroturistiku. Na okraji Semilská jsou trochu ztraceni, ale obec je v centru Podkrkonoší a může nabídnout například i památky na zdejší krátký pobyt J. A. Komenského v místním zámečku.

Příběh začátků hospodaření manželů Řehořkových je dosti podobný mnoha dalším. Po roce 1989 si požádal Jiří Řehořek o pole po otci, které do té doby obhospodařovalo Jednotné zemědělské družstvo. S vydáním majetku mají Řehořkovi potíže doposud. I když dostali zvířata, pole a nějaké stroje zpět, transformační podíly nemají vypořádány do dnešního dne. Další polnosti si pronajali a následně i odkoupili, takže dnes obhospodařují ekologicky kolem 60 ha.

Rodina Jiřího Řehořka se v současné době stará o chov krav bez tržní produkce mléka – kříženky české straky a masného simentalu. Na orné půdě pěstuje obilniny – letos tritikale čili žitovec (kříženec pšenice a žita). Vloni pěstovali oves a ječmen.

Penzion s 16 lůžky v pěti pokojích

Samozřejmě sklízejí a suší seno a senáže pro svá zvířata. Obilí prodávají. S ekologickým hospodařením začali v roce 2006, až po pozemkových úpravách, protože do té doby hospodařili na směněných pozemcích. Jako zelenou perlu mají ve vlastnictví lesní loučku, kde se vyskytuje chřástal polní a chráněný vstavač osmahlý. Je to jedno ze dvou míst výskytu tohoto druhu vstavače v republice. Péči malíčkému území ale věnuje především KRNP.

Manželka Hana je inženýrkou ekonomie a získala i bakalářský titul na ČZU v Praze v oboru fytotechnika. Je schopnou účetní i akreditovanou poradkyní pro ekologické zemědělství, umí poradit s dotacemi. Byla také před deseti lety zvolena do čela Regionálního centra PRO-BIO Svazu EZ Krkonoše a Podkrkonoší. Daří se jí zajišťovat různá školení pro ekozemědělce i exkurze – a letos uvítají i jednu exkurzi

z letošní Bioakademie, která navštíví v září některé hospodáře ve třech krajích severovýchodu republiky.

Hospodáři bez mléčného skotu

Trochu s nostalgií oba manželé Řehořkovi zavzpomínali na doby, kdy ještě dojili dvakrát denně své kravky. Měli jich kolem třiceti a všechny s vysokou mléčnou užitkovostí. Není to tak dlouho, kdy dodojili poslední z nich. Měli v chovu velké úspěchy – alespoň dva poháry uchovávají na památku a vzpomínají na svou krávu rekordmanku s 50 litry mléka denně, která se umístila v TOP žebříčku nejlepších dojníc kraje na 15. místě. „Několik let za sebou jsme vyhrávali okresní soutěž v mléčné užitkovosti, až když pořadatel změnil pravidla, byli jsme „konečně“ druzí...“, vzpomíná paní Hana. Tvaroh i sýry, které vyráběla, když dodojovali poslední krávy, byly chutné a dobře prodejné na trhu v Trutnově.

Chov mléčného skotu je opravdu časově náročný a připoutá sedláka k hospodářství tak, že nemůže, pokud nemá dobré pomocníky, odejít ani na krátkou dovolenou či mít jinou aktivitu mimo hospodářství. „Důvodem, proč jsme dojit přestali, byly hlavně nízké ceny vykupovaného

➔ mléka i biomléka. V devadesátých letech jsme dostávali 8,50 za litr. Cena nafty byla tenkrát 8 Kč. A dnes bychom dostávali 8 korun – ale kde je už cena nafty?" komentuje stav pan Řehořek. Mlékárny také platily až po třech měsících – a někdy nezaplátily vůbec (od roku 1992 rodina zažila tři krachy mlékáren). „Tím, že jsme v roce 2011 skončili s výrobou mléka, jsme si ušetřili nemalé starosti i finanční prostředky, protože mlékárna Příšovice, kam jsme chtěli původně dodávat biomléko, následně zkrachovala – to už by byla čtvrtá mlékárna, kde by nám zůstaly pohledávky,“ říká Hana Řehořková.

Pastevní odchov skotu

Za stádem krav, telat a za letos pořízeným vlastním býčkem Meluzinem se musí hospodář vypravit kus cesty za obec, kde má k dispozici dvacet pět hektarů pastvin. Další deset hektarů navazuje na hospodářství v obci. Na pětadvacet krav se pase spolu s telaty na pastvině na okraji lesa. Je nutné každý den za nimi zajet, zkontrolovat a zajistit přísun vody. V pastevní sezóně si krávy a telata většinou vystačí s krmnou dávkou jen z pastvy. Některé jalovičky budou vybrány pro další chov, býčci budou dokrmeni nebo prodáni jako zástav dalším zemědělcům.

„Letošní telata se vydařila, doslova tu rostou jako z vody. Pomalu nejsou od mámy k rozeznání,“ spokojeně říká hospodář. Na zimu stádo raději ustájí doma na statku. Však museli už investovat do starší stáje – střecha, podlahy, zábrany a nové dřevěné opláštění. Stáj, dílna i sklad jsou obloženy dřevem v podhorském stylu. Seno a slámu uskladňují ve velké vzdušné hale. Balíky senáže mají uskladněny za farmou.

Řehořkovi mají povolenu domácí porážku. Jednou za rok mohou porazit kus mladší 24 měsíců pro vlastní spotřebu. Nevystresované vybrané zvíře v zimě porazí venku na dvoře, maso pak vyvěsí v chladné dílně a následně naporcuje, vakuově zabalí a zamrazí v mrazícím boxu. Je to vždy akce pro celou rodinu. Zásadně žádné jiné maso nekupují (ani žádné uzeniny) a paní Hana vymýšlí varianty na hovězí téma. Při naší návštěvě měla upečenou ho-

vězí sekanou se sezónní cuketou. Cuketa nahradí v sekané vepřové maso a pokrm zůstane štavnatý. A po polední kávičce samozřejmě něco sladkého: čokoládové řezy z domácích biovajíčků s cuketou, sypané slunečnicovým semínkem, polité domácím vaječným koňakem.

Rodina se zásadně stravuje doma na farmě – jak říká paní Hana: „Konzumujeme hlavně co dům dá, a když už musíme nakupovat – tak kvalitu, žádnou chemii a žádné polotovary. Vždyť už dneska se nedá kupovat ani běžné pečivo. Kdo ochutnal pečivo z opravdové mouky, tomu kupované pečivo nechutná – takže si pečeme i vlastní chléb.“

Přijďte pobejt!

Tak se to říká zde v Podkrkonoší, když někoho zvete na návštěvu. V atraktivním podhorském kraji zvou Řehořkovi již 12 let turisty a hosty k pobytu do penzionku „Chata pod Hájkem“.

„Každý rok se snažíme něčím hosty překvapit, udržet si stále zákazníky a nalákat další nové,“ říká paní Hana. Ke stále se zlepšujícímu prostředí chalupy s pokojíky a společenskou místností, kuchyňkou a venkovním posezením nabízejí parkování pro auta, dětský koutek, grilování, posezení venku pod střechou, zahradu pro hry dětí. Před třemi lety přibyl krytý bazén a na příští rok chystají vybudovat saunu s vířivou vanou. „Stále se musím snažit chalupu nabízet a aktualizovat na všech možných webech, spolupracovat s mnoha cestovními kancelářemi, jinak by se nedařilo obsadit sezónu. Ale nemáme nouzi o hosty v létě ani v zimě,“ doplňuje hospodářka.

Manžel k tomu dodává, že mají s hosty různé zkušenosti, však už sem někteří jezdí 12 let! Vzpomínají třeba na veselou partu Španělů. Raději vítají klidné hosty, ať už

Hana a Jiří Řehořkovi ve stáji s jalovičkami.

jsou z Německa, nebo z Holandska - ty postupně střídají Poláci. Největší časová záťaž čeká Řehořkovi při střídání hostů, kdy se za čtyři hodiny musí podařit kompletně celý dům i zahradu uklidit. To obnáší: převléknout 16 lůžek, vyčistit a vyluxovat podlahy, vycídit koupelny a WC i společnou kuchyňku a lednici, posekat trávníky, vyčistit bazén, v zimě vyklidit snůh z parkoviště...

Starost o RC PRO-BIO Krkonoše a Podkrkonoší

Zeptali jsme se jak centrum funguje a co vše musí Ing. bc. Hana Řehořková jako správkyně centra zajišťovat?

„Naše regionální centrum sdružuje zemědělce, zpracovatelské a obchodní organizace, spotřebitele, školy a podniky služeb orientující se na ekologické zemědělství a uplatnění jeho produktů zejména v okresech Semily, Jablonec nad Nisou, Trutnov, Náchod, Jičín a Hradec Králové. Někteří členové jsou i z dalších okresů – například z okresu Nymburk a Mladá Boleslav. Jsme otevření a přístupní také příznivcům ekologického zemědělství, zdravého životního stylu a udržitelného rozvoje. Poskytujeme komplexní služby svým členům, počínaje pomocí s přechodem na ekologický systém hospodaření, přes řešení odborných i administrativních problémů až po podporu prodeje, propagaci bioproduktů, vzdělávání a zastupování zájmů vůči kontrolní organizaci či státním orgánům.“ ➔

U pole s tritikale

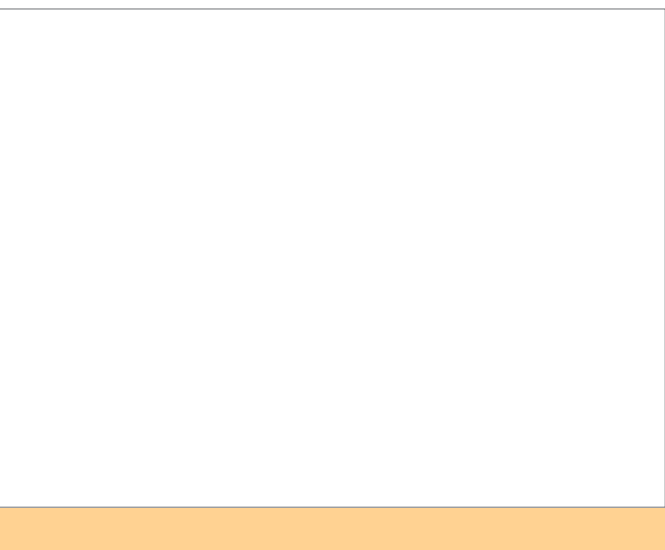
➤ (Více zde: <http://pro-biokrkonose.webnode.cz/o-nas/>.)

Je to velmi obsáhlý seznam úkolů! V RC zajišťuje Hana Řehořková hlavně vzdělávací projekty a spolupráci s centrálou svazu v Šumperku. „*Nejhorší je vždy celý vzdělávací projekt zadministrovat, aby byli úředníci spokojeni. Velkým problémem je financování, protože musíme nejdříve celou akci zrealizovat a zaplatit a teprve následně můžeme žádat o dotaci. Takže často musím projekt založit ze svých financí, protože členské příspěvky nám na to nemohou stačit,*“ komentuje situaci paní inženýrka. „*Administrativní průtahy se nezměňují, naopak přibývají různá protichůdná opatření v dotačních pravidlech. Drobná chyba i v projektu, který podáváme jako zemědělci, znamená zamítnutí dotace a ještě návrh dostaneme sankci.*“ Přes tyto obtíže se získáním podpory činnosti se Řehořkovým podařilo nějaké investiční dotace získat, například na rekonstrukci stájí, oplocení pastvin, opravu dílen nebo na rekreační objekt (o čemž předem trochu pochybovali, že vyjde). Stohy papírů k tomu jsou ale nutné.

Ale zpátky k rodině. V současnosti mají Řehořkovi zajatý způsob hospodaření a starosti o ubytování i administrativu, takže zbývá čas na malý odpočinek i další záležitosti. Také na pohlázení dvou psích miláčků – maličkého pinče a obrovitého anatolského pasteveckého psa, který však není k pastevectví určen. Řehořkovi vychovali tři dcery, všem dali možnost vysokého školství (živili je na studiích 15 let). „*Jedna z dcer už postupně hospodaření přebírá a ostatní se zapojují ve svém volném čase, tak snad má naše práce pokračování,*“ říká paní Hana. Práce v ekologickém zemědělství jim zřejmě vyhovuje a těší je, jak bylo vidět na jejich spojených tvářích.

Mirka Vohralíková

FOTO – autorka a archiv rodiny

BARTÁKŮV HRNEC PŘEDÁN

HRÁCH HEJZLAROVÁ

SOUTĚŽ ČESKÉ BIO 2013

SLADKÉ BABÍ LÉTO

Ročník 17 • cena 25 Kč / 1 €

9/2013

*Hana Jechořková v poli s tritikale
Ondřej Podstavek sklízí žito*

Redakce Bio

biopotraviný ● ekozemědělství ● biodiverzita ● ekologie

Vydává vH press Hradec Králové